

Handläggare
Kerstin Tillkvist
Telefon: 0850829343**Till**
Kommunstyrelsen

Ändring av reglementen för vissa facknämnder och stadsdelsnämnderna samt i reglemente med allmänna bestämmelser för Stockholms stads nämnder och reglemente för stadsrevisionen i Stockholms stad

Förslag till ändring i reglementena för arbetsmarknadsnämnden, fastighetsnämnden, kommunstyrelsen, kulturnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, servicenämnden, socialnämnden, stadsdelsnämnderna, äldre- och barnnämnden samt i reglementet med allmänna bestämmelser för stadens nämnder och i reglementet med bestämmelser om stadsrevisionen i Stockholms stad

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Ändring i reglemente med allmänna bestämmelser för stadens nämnder enligt bilaga 1 till tjänsteutlåtandet godkänns.
2. Ändringar i reglementen för arbetsmarknadsnämnden, fastighetsnämnden, kommunstyrelsen, kulturnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, servicenämnden, socialnämnden, stadsdelsnämnderna och äldre- och barnnämnden enligt bilagorna 2-10 till tjänsteutlåtandet godkänns.
3. Ändring i reglemente för stadsrevisionen i Stockholms stad enligt bilaga 11 till tjänsteutlåtandet godkänns.

Sammanfattning

Stadsledningskontoret har tagit fram förslag till ändringar i reglementena för arbetsmarknadsnämnden, fastighetsnämnden, kommunstyrelsen, kulturnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, servicenämnden, socialnämnden, stadsdelsnämnderna och reglementet för äldre- och barnnämnden. Dessutom har uppdatering skett i reglemente med allmänna bestämmelser för stadens nämnder samt i reglemente med bestämmelser om stadsrevisionen i Stockholms

stad. Ändringarna har skett utifrån kommunfullmäktiges beslut om budget 2019, ny kommunallag och dataskyddsförordning samt vissa andra lagändringar som påverkar reglementena i staden. Viss övrig uppdatering och språklig översyn m.m. har också gjorts.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontorets juridiska avdelning.

Ärendet

En översyn av reglementena har gjorts av stadsledningskontoret utifrån kommunfullmäktiges beslut om budget 2019 för Stockholms stad. Översynen har även omfattat uppdateringar utifrån den nya kommunallagen (2017:725) samt EU:s dataskyddsförordning (2016/679) och lag (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning. Uppdateringar har också gjorts utifrån vissa andra lagändringar. Viss redaktionell översyn samt några ytterligare förtydliganden föreslås också.

Övriga reglementen för nämnder som inte återfinns i det här ärendet har inte uppdaterats. Det avser t.ex. reglementen för avfallsnämnden, exploateringsnämnden, idrottsnämnden, kyrkogårdsnämnden, krisledningsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, utbildningsnämnden, valnämnden och överförmyndarnämnden.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Reglemente med allmänna bestämmelser för Stockholms stads nämnder samt reglemente för kommunstyrelsen

Personuppgiftsansvar

Vid centralt upphandlade och förvaltade system som nyttjas av flera nämnder kan frågor om ansvar enligt dataskyddsförordningen uppstå. I de fall någon nämnd behandlar personuppgifter åt annan nämnd kan personuppgiftsbiträdesavtal (pub-avtal) inte tecknas eftersom staden är *en* juridisk person och nämnderna inte kan skriva avtal med varandra. Förhållandet måste dock regleras, liksom för det fall gemensamt personuppgiftsansvar förekommer. Enligt nu gällande bestämmelser om personuppgiftsansvar i reglementena för kommunstyrelsens och för stadens övriga nämnder är varje nämnd

personuppgiftsansvarig för de personuppgifter som nämnden behandlar i sin verksamhet.

Av dataskyddsförordningen framgår att med *personuppgiftsansvarig* menas den som ensam eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter. Den som behandlar personuppgifter för en annan personuppgiftsansvarigs räkning benämns *personuppgiftsbiträde*.

När uppgifter behandlas av ett personuppgiftsbiträde ska hanteringen regleras genom ett avtal eller en annan rättsakt i vilken föremålet för behandlingen, behandlingens varaktighet, art och ändamål, typen av personuppgifter och kategorier av registrerade samt den personuppgiftsansvariges skyldigheter och rättigheter anges.

När två eller fler personuppgiftsansvariga gemensamt fastställer ändamålen med och medlen för behandlingen är de *gemensamt personuppgiftsansvariga*. Gemensamt personuppgiftsansvariga ska under öppna former fastställa sitt respektive ansvar för att fullgöra skyldigheterna enligt dataskyddsförordningen, särskilt vad gäller utövandet av den registrerades rättigheter och sina respektive skyldigheter att tillhandahålla information, genom ett inbördes arrangemang. Arrangemanget ska på lämpligt sätt återspegla de gemensamt personuppgiftsansvarigas respektive roller och förhållanden gentemot registrerade. Det väsentliga innehållet i arrangemanget ska göras tillgängligt för den registrerade.

Nuläge

Staden har ett antal centralt upphandlade och förvaltade system såsom löne- och personaladministrativa system (LISA), ekonomisystem (Agresso) och sociala system m.fl. Upphandlande/förvaltande nämnd är t.ex. kommunstyrelsen eller socialnämnden. Systemen används sedan (även) av andra nämnder - stadsdelsnämnder och facknämnder - bl. a. genom att föra in personuppgifter i systemen. Personuppgifterna behandlas då av upphandlande/förvaltande nämnd för den andra nämndens räkning och ett personuppgiftsbiträdesförhållande uppstår. Personuppgiftsbiträdesavtal kan som angivits inte tecknas, utan en annan rättsakt får reglera förhållandet. Detta kan ske genom en instruktion från den personuppgiftsansvariga nämnden med ett innehåll motsvarande ett personuppgiftsbiträdesavtal. I vissa fall kan tänkas att både den centrala nämnden och ”användar-

nämnderna” gemensamt bestämt ändamålen med och medlen för behandlingen av personuppgifter. Även då måste en reglering av ansvarsförhållandena göras, enligt bestämmelserna om gemensamt personuppgiftsansvar och inbördes arrangemang. Ett sådant inbördes arrangemang kan utformas på olika sätt, men ska återspegla de personuppgiftsansvarigas respektive roller och ansvarsförhållanden gentemot den registrerade.

Förslag

Mot denna bakgrund bör ett tillägg göras i reglementet med allmänna bestämmelser för stadens nämnder och i reglementet för kommunstyrelsen. Fördelningen av personuppgiftsansvaret inom staden ska beaktas och regleras, exempelvis vid framtida upphandlingar där frågan kan bli aktuell.

I förslaget till nya reglementen har därför uppdatering skett i 5 § i reglemente med allmänna bestämmelser för Stockholms stads nämnder enligt bilaga 1, samt i 9 § i reglementet för kommunstyrelsen, enligt bilaga 4.

Övrigt i kommunstyrelsens reglemente

I kommunstyrelsens reglemente har även komplettering skett med ansvaret för stadens medborgarskapscermoni som överflyttats från kulturnämnden, se bilaga 4.

Arbetsmarknadsnämndens reglemente

Arbetsmarknadsnämnden har idag ansvar för att samordna stadens återsökning av statsbidrag för flyktingmottagande. Inom ramen för detta svarar arbetsmarknadsnämnden efter delegation från stadsdelsnämnderna för återsökning av statsbidrag för stadsdelsnämnderna avseende deras kostnader för asylsökande, nyanlända och ensamkommande barn och unga.

Stadsledningskontoret föreslår att arbetsmarknadsnämndens uppgifter i detta avseende tydliggörs i reglementet.

Stadsledningskontoret föreslår också att en ny § 7 införs i reglementet avseende nämndens ansvarar för samordning och utveckling av stadens arbete med feriejobb för ungdomar.

Fastighetsnämndens reglemente

Stadsledningskontoret föreslår att det i fastighetsnämndens reglemente 2 § införs en ny punkt avseende den till fastighetsnämnden i budget 2019 överförda uppgiften att svara för att samordna hyresbildningen för de bostadslägenheter som hyrs ut i andra hand och där bakomliggande hyresförhandlingsordning saknas. Den nya punkt som stadsledningskontoret föreslår omfattar också fastighetsnämndens uppgift att svara för stadens hyresförhandlingar för den aktuella typen av bostäder, en uppgift för nämnden som framgått av senaste årens budgetar och i stadens antagna Fastighets- och lokalpolicy men som hittills inte tagits in i nämndens reglemente. Se bilaga 3.

Som en följd av ändringen i fastighetsnämndens reglemente bör ett tillägg göras i servicenämndens reglemente 6 § för att klargöra ansvarsfördelningen mellan de två nämnderna avseende hyresförhandlingar.

Kulturnämndens reglemente

I kulturnämndens reglemente föreslår stadsledningskontoret att det ska framgå att stadens gemensamma E-arkiv tillhör nämndens uppgifter. Vidare har systemägarskapet för stadens gemensamma ärendehanteringssystem eDok och Ciceron (Diabas) överförts från kommunstyrelsen till kulturnämnden utan att detta tidigare kommit till uttryck i nämndens reglemente. För att tydliggöra kulturnämndens ansvar för E-arkiv, eDok och Ciceron (Diabas) föreslår stadsledningskontoret att det nu införs en ny punkt i 2 § tredje stycket i nämndens reglemente där detta framgår, se bilaga 5.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens reglemente

Enligt gällande bestämmelse i 2 § p.3 i miljö- och hälsoskyddsnämndens reglemente ankommer det på nämnden att, med uttryckligt undantag för de uppgifter som ska handhas av stadsdelsnämnderna, fullgöra uppgifter inom tobakslagstiftningens område. Även socialnämnden har dock vissa uppgifter inom tobakslagstiftningens område. Stadsledningskontoret föreslår därför ett tillägg i miljö- och hälsoskyddsnämndens reglemente så att det framgår att från miljö- och hälsoskyddsnämndens uppgifter inom tobakslagstiftningens område undantas de uppgifter som ska handhas av stadsdelsnämnderna eller av socialnämnden.

I samband med översynen av reglementet utifrån budget 2019, har uppmärksammats att det vid den förra justeringen av nämndens reglemente, dnr KS 2018/453, föll bort ett ord – ”samt” – från texten i 5 § p.2, vilket innebar att bestämmelsen fick en delvis felaktig innebörd. Stadsledningskontoret föreslår därför att ordet införs i texten igen så att det tydligt framgår att nämnden har rätt att föra talan i såväl överklagade ärenden som i ansökningsärenden. Placeringen av ordet framgår av bilaga 6.

Servicenämndens reglemente

Servicenämnden ansvarar enligt gällande reglemente 6 § 2 meningen för en stadsgemensam hyresförhandlingsfunktion. Mot bakgrund av fastighetsnämndens uppgifter inom samma område och det tillägg som föreslås ovan i dess reglemente, behöver ett tillägg göras i servicenämndens reglemente för att klargöra ansvarsfördelningen mellan de två nämnderna. Förslaget framgår av bilaga 7.

I servicenämndens reglemente föreslås också ett tillägg i 4 § rörande ansvaret för verksamheten vid Kontaktcenter som tydliggör att nämnden inom denna verksamhet utför uppgifter inom socialtjänsten.

Socialnämndens reglemente

Stadsledningskontoret föreslår att socialnämndens ansvar för samordning av stadens arbete med felaktiga utbetalningar och bidragsbrott införs i reglementet i 2 § första stycket, då detta tidigare saknats och inte bedöms tydligt ingå i någon existerande punkt i gällande reglemente.

I 4 § punkt 15 förtydligas att nämndens insatser rörande brottsofferstöd och medling rör ungdomar och inte utgör något generellt ansvar för övriga invånares behov av dylika öppenvårdsinsatser. Vidare föreslås i 4 § en ny punkt 26 om socialnämndens ansvar för kris- och katastrofberedskap samt beredskap för psykosocialt omhändertagande vid kris utanför kontorstid till dess att operativt ansvar tas över av berörd stadsdelsnämnd. Detta ansvarsområde finns som en ny uppgift för nämnden i budget 2019. Stadsdelsnämndernas ansvar regleras redan i nu gällande reglemente för stadsdelsnämnderna.

Stadsledningskontoret anser att det är lämpligt att även socialnämndens ansvar framgår av dess reglemente.

Socialnämndens reglemente 2 § tredje stycket justeras med hänsyn till att lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter har trätt i kraft i alla delar den 1 juli 2019. Genom denna nya lag upphörde tobakslagen (1993:581) och lagen (2017:425) om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare att gälla. Den nya lagen innehåller bestämmelser bland annat om tillståndsplikt för försäljning av tobaksvaror, anmälningsplikt för försäljning av e-cigaretter och påfyllningsbehållare, rökfria miljöer, tillsyn m.m.

I ändringsförslaget framgår att det är socialnämnden som ska svara för stadens uppgifter i enlighet med lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter att pröva och meddela tillstånd för försäljning av tobaksvaror, att hantera anmälningsärenden för försäljning av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare samt att svara för tillsynen över försäljning av tobaksvaror. Tillsynen över försäljning av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare ligger dock oförändrat kvar hos stadsdelsnämnderna. Ändringarna framgår av bilaga 8.

Stadsdelsnämndernas reglemente

Stadsdelsnämndernas reglemente 3 § tredje stycket uppdateras med anledning av de förändringar i tobakslagstiftningen, vilka beskrivits ovan i avsnittet om socialnämnden. Eftersom tillsynen över försäljning av tobaksvaror, men inte tillsynen av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare, har flyttats över från stadsdelsnämndernas ansvarsområde till socialnämnden bör texten i stadsdelsnämndernas reglemente justeras även i detta avseende. Justeringarna framgår av bilaga 9.

Äldrenämndens reglemente

Utifrån att äldrenämndens samordningsansvar enligt budget 2019 även omfattar planering av servicehus och korttidsboenden (utöver vård- och omsorgsboenden) föreslår stadsledningskontoret att reglementet uppdateras med motsvarande skrivning i 3 § punkt 1, se bilaga 10.

I enlighet med budget 2019 föreslår stadsledningskontoret vidare att det tydliggörs i 5 § att nämnden ansvarar för vissa centrala upphandlingar efter uppdrag av kommunfullmäktige samt att

nämnden ansvarar för vissa kommunövergripande avtal på kommunfullmäktiges uppdrag. Detta avser för närvarande avtal som upphandlats enligt lag om valfrihetssystem (LOV). Termen förvaltar byts ut mot termen ansvarar utifrån att det är Stockholms stad genom äldrenämnden som är part i dessa avtal.

Reglemente för stadsrevisionen i Stockholms stad

Reglementet har bland annat till viss del uppdaterats med nya lagrum i och med den nya kommunallagen (2017:725) m.m. För att förtydliga revisorernas uppdrag beträffande en mandatperiods verksamhet föreslås vissa ändringar i 4 § sjätte stycket.

Tf Stadsdirektör

Tf Stadsjurist

Bilagor

1. Reglemente med allmänna bestämmelser för Stockholms stads nämnder
2. Reglemente för arbetsmarknadsnämnden
3. Reglemente för fastighetsnämnden
4. Reglemente för kommunstyrelsen
5. Reglemente för kulturnämnden
6. Reglemente för miljö- och hälsoskyddsnämnden
7. Reglemente för servicenämnden
8. Reglemente för socialnämnden
9. Reglemente för stadsdelsnämnderna
10. Reglemente för äldrenämnden
11. Reglemente för stadsrevisionen i Stockholms stad

Kommunal författningssamling för Stockholm

Utgiven av stadsledningskontoret 2019:xx

Reglemente för äldre nämnden

Kommunfullmäktiges beslut den
Dnr KS 2019/1121
(Ersätter Kfs 2019:18)

Kommunfullmäktiges beslut den 8 april 2019, § 19
Dnr KS 2018/453
(Ersätter Kfs 2016-09)

1 §

För nämnden gäller utöver vad som föreskrivs i detta reglemente även reglemente med allmänna bestämmelser för Stockholms stads nämnder.

Nämndens uppgifter

2 §

Äldre nämnden ansvarar för kommunövergripande frågor rörande äldreomsorg samt för samordning, utveckling och uppföljning av äldreomsorgen i Stockholms stad. Vidare svarar nämnden för samverkan med frivilligorganisationer på området.

3 §

Nämnden svarar vidare för

1. samordning av planeringen av vård- och omsorgsboenden, servicehus och korttidsboenden inom stadsdelsnämndernas samverkansområden
2. uppföljning av myndighetsutövningen inom äldreomsorgen i syfte att säkerställa likställigheten i staden
3. inspektion av stadens äldreomsorg oavsett utförare
4. kvalitetsobservation av stadens äldreomsorg oavsett utförare
5. köhanteringssystemet för vård- och omsorgsboenden samt servicehus
6. bidragsgivning till ideella organisationer inom verksamhetsområdet
7. samarbete med landstinget Region Stockholm Stockholms läns landsting i gemensamma frågor samt inom Stiftelsen Stockholms läns äldrecentrum
8. övergripande utbildning, fortbildning och kompetensutveckling samt för utbildning inom de lagstadgade områdena
9. stadens jourverksamhet inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning
10. hantering av ansökningar om trygghetslarm samt installation, larmmottagning m.m.

Kommentar [PL1]: Tydliggör att äldre nämnden ansvarar även för samordning av planering av servicehus och korttidsboenden i enlighet med 2019 års budget (sid. 207 den tryckta versionen).

11. att rekvirera statliga medel för insatser eller utveckling inom nämndens ansvarsområde

4 §

Vid fullgörande av uppgifterna enligt 2 § och 3 § gäller för nämnden vad som i lag eller annan författning sägs om socialnämnd eller annars om nämnd som utövar ledning av socialtjänsten.

5 §

Nämnden ansvarar för ~~vissa genomförande av centrala upphandlingar efter på uppdrag av kommunfullmäktige enligt lagen om offentlig upphandling och lagen om valfrihetsystem~~

Nämnden ska ~~förvalta~~ ~~ansvara för~~ kommunövergripande avtal avseende vård- och omsorgsboende, hemtjänst, dagverksamhet och liknande inom äldreomsorgen ~~på kommunfullmäktiges uppdrag~~.

Nämnden får även på uppdrag av annan utföra verksamhet som avses i denna paragraf, i den mån sådan samverkan gagnar verksamheten i Stockholm.

Ersättning för verksamhet som utförs på beställning får inte överstiga äldreomsorgens självkostnad för den beställda verksamheten.

Förvaltningsorganisation

6 §

Under nämnden lyder äldreförvaltningen. Förvaltningen leds av en förvaltningschef, som inför nämnden är ansvarig för verksamheten.

Nämnden får utfärda instruktion för äldreförvaltningen och dess personal.

Antal ledamöter och ersättare

7 §

Nämnden består av tretton ledamöter och lika många ersättare.

Kommentar [PL2]: Under året ska kommunstyrelsen enligt budget 2019 återta ansvaret för genomförande av centrala upphandlingar enligt lagen om offentlig upphandling för vård- och omsorgsboenden från äldreomsorgen. Föreslagen skrivning möjliggör ???KOLLA MED EVA!!!
Förtydligande av att dessa centrala upphandlingar som äldreomsorgen gör sker på uppdrag av kommunfullmäktige. Avstämt med Eva Ahlholm och strateg Barbro Karlsson vid äldreförvaltningen i april 2019.

KOMMUNAL FÖRFATTNINGSSAMLING FÖR STOCKHOLM

Utgiven av stadsledningskontoret

2019:XX

Reglemente med allmänna bestämmelser för Stockholms stads nämnder

Kommunfullmäktiges beslut den xx xxxx 2019, § xx
Dnr KS 2019/1121
(Ersätter Kfs 2008:12)

1 §

Utöver vad som är föreskrivet i för varje nämnd fastställt reglemente gäller i detta reglemente meddelade allmänna bestämmelser för stadens nämnder.

För kommunstyrelsen gäller dock endast vad som är föreskrivet i reglementet för kommunstyrelsen.

Om ett nämndreglemente eller ett särskilt beslut i kommunfullmäktige innehåller bestämmelse som avviker från vad som föreskrivs i detta reglemente gäller den bestämmelsen.

Allmänna uppgifter och bemyndiganden

2 §

Nämnden ska¹ inom sitt verksamhetsområde verkställa kommunfullmäktiges beslut och fullgöra de uppdrag som kommunfullmäktige överlämnar till den samt lämna kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, borgarråden och stadens nämnder det biträde som begärs av dem. Nämnden ska² även följa utvecklingen inom sitt verksamhetsområde och hos kommunstyrelsen och övriga nämnder göra de framställningar som den finner påkallade.

3 §

Nämnden har till uppgift att bereda ärenden till kommunstyrelsen avseende riktlinjer, principer och uppföljning inom sitt verksamhetsområde.

4 §

Nämnden får själv eller genom ombud föra stadens talan i alla mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde.

5 §

Nämnden är personuppgiftsansvarig för de personuppgifter som nämnden behandlar i sin verksamhet. Nämnden kan också vara personuppgiftsbiträde åt en annan nämnd eller gemensamt personuppgiftsansvarig tillsammans med en annan nämnd, varvid de inbördes ansvarsförhållandena ska regleras. Vid ett biträdesförhållande ska den personuppgiftsansvariga nämnden ge instruktioner om behandlingen till den personuppgiftsbiträdande nämnden. Om gemensamt personuppgiftsansvar förekommer ska fördelningen av ansvar regleras mellan nämnderna, bl.a. avseende den registrerades rättigheter och tillhandahållande av information till den registrerade.

Kommentar [KT1]: Nytt innehåll i §:en p.g.a. av ny lagstiftning – GDPR.

Redovisning av hur uppdrag fullgjorts

6 §

Nämnden ska i sin verksamhetsberättelse redovisa hur den fullgjort sådana uppdrag som kommunfullmäktige har lämnat till den med stöd av 3 kap 10 och 12 §§ kommunallagen.

I den mån kommunfullmäktige beslutat om mål och riktlinjer för uppdragens fullgörande ska av redovisningen framgå hur dessa uppfyllts eller följts. Enskilda ärenden ska endast redovisas om de varit av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Val av ledamöter, ersättare, ordförande och vice ordförande samt mandattid

7 §

Ledamöter och ersättare i nämnden väljs av kommunfullmäktige för den tid kommunfullmäktige bestämmer, dock längst till utgången av det år då nytt val till kommunfullmäktige hålls.

Kommunfullmäktige ska, för den tid som kommunfullmäktige bestämmer, bland nämndens ledamöter välja en ordförande och en vice ordförande.

8 §

Om varken ordföranden eller vice ordföranden kan närvara vid nämndens sammanträde utser nämnden annan ledamot att för tillfället föra ordet. Tills valet har förrättats fullgörs ordförandens uppgifter av den som varit ledamot i nämnden längst tid. Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid fullgörs ordförandens uppgifter av den äldste av dem.

Sammanträden

9 §

Nämnden bestämmer tid och plats för sina sammanträden.

Sammanträde ska även hållas om minst en tredjedel av nämndens ledamöter begär det eller nämndens ordförande anser att det behövs.

Kallelse och föredragningslista m.m.

10 §

Kallelse till sammanträde utfärdas genom försorg av nämndens ordförande. Kallelse skall vara skriftlig och skall om möjligt vara varje ledamot och ersättare samt förvaltningschefen tillhanda senast dagen före sammanträdet.

11 §

Inför varje sammanträde låter nämndens ordförande upprätta föredragningslista, vilken om möjligt jämte handlingarna i de på listan upptagna ärendena utsändes samtidigt med kallelsen.

Uppkommer fråga om handläggning av ärende i annan ordning än den som angivits på föredragningslistan eller av ärende som inte upptagits där, gäller vad nämnden beslutar därom.

12 §

Nämndens ordförande tillser att de ärenden som nämnden skall handlägga blir beredda och föredragna.

Anmälan av hinder samt ersättnings tjänstgöring

13 §

Förhinder för ledamot att närvara vid sammanträde skall i god tid meddelas nämndens sekreterare, som har att inkalla den ersättare vilken står i tur att tjänstgöra och som inte redan kallats in.

Ersättarna kallas in och tjänstgör i den ordning som fastställts vid valet av dem.

14 §

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe. En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen vid ett sammanträde på grund av något annat hinder än jäv får dock inte åter tjänstgöra vid sammanträdet om ersättare inträtt.

Om en ledamot inställer sig till tjänstgöring under pågående sammanträde, och en ersättare trätt in i ledamotens ställe, får ledamoten inträda först sedan pågående handläggning av ett ärende avslutats.

Om inte ersättarna valts proportionellt skall de tjänstgöra enligt den av kommunfullmäktige mellan dem bestämda turordningen. En ersättare som börjat tjänstgöra har dock alltid företräde oberoende av turordningen. En ersättare som avbrutit tjänstgöringen vid sammanträde på grund av jäv i ett ärende, får åter tjänstgöra sedan ärendet handlagts.

15 §

En ersättare som är närvarande vid ett sammanträde utan att tjänstgöra har rätt att delta i överläggningarna och få sin mening antecknad i protokollet (ersättaryttrande) i den ordning som sägs i 19 §.

Förvaltningschefens närvaro vid sammanträde

16 §

Vid sammanträde med nämnden får förvaltningschefen närvara och delta i överläggningarna vid handläggning av ärenden som rör dennes verksamhetsområde, i den mån inte nämnden för särskilt fall beslutar annat.

Protokollsjustering

17 §

Nämndens protokoll justeras av dess ordförande och en annan ledamot. Ordföranden bestämmer tid och plats för justering av protokollet.

Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet skall justeras omedelbart.

Paragrafen bör redovisas skriftligt innan nämnden justerar den.

Reservation och särskilt uttalande

18 §

Om en ledamot som anmält reservation vill utveckla den närmare, skall den avfattas skriftligen och avges före den tidpunkt då nämndens protokoll skall justeras.

19 §

En ledamot som deltagit i nämndens överläggning i ett ärende har rätt att få sin mening antecknad till protokollet (särskilt uttalande).

Anmälan om uttalandet och dess huvudsakliga innebörd skall göras innan nämndens sammanträde avslutas.

I övrigt gäller det som föreskrivs om reservation i 18 §.

Det som föreskrivs i första stycket andra meningen och i andra stycket gäller även ersätтарыttrande.

Undertecknande av handlingar

20 §

Skrivelser från nämnden skall på dess vägnar undertecknas av nämndens ordförande och kontrasigneras av dess sekreterare. Vid förfall för ordföranden inträder vice ordföranden och vid förfall för denne den ledamot som nämnden utser. På samma sätt undertecknas och kontrasigneras avtal och liknande handlingar.

Nämnden får även uppdra åt dess ordförande eller en anställd hos nämnden att enligt av nämnden lämnade direktiv underteckna avtal och andra handlingar på dess vägnar.

Beslut som fattas med stöd av delegering från nämnden samt skrivelser, avtal och andra handlingar som upprättas med anledning därav dokumenteras av den som fattat beslutet eller den som utses därtill.

Delgivning

21 §

Behörig att mottaga delgivning på nämndens vägnar är, förutom nämndens ordförande, nämndens sekreterare, registratorerna vid kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens kansli samt den som enligt särskilt beslut av nämnden är behörig därtill.
